

Priene

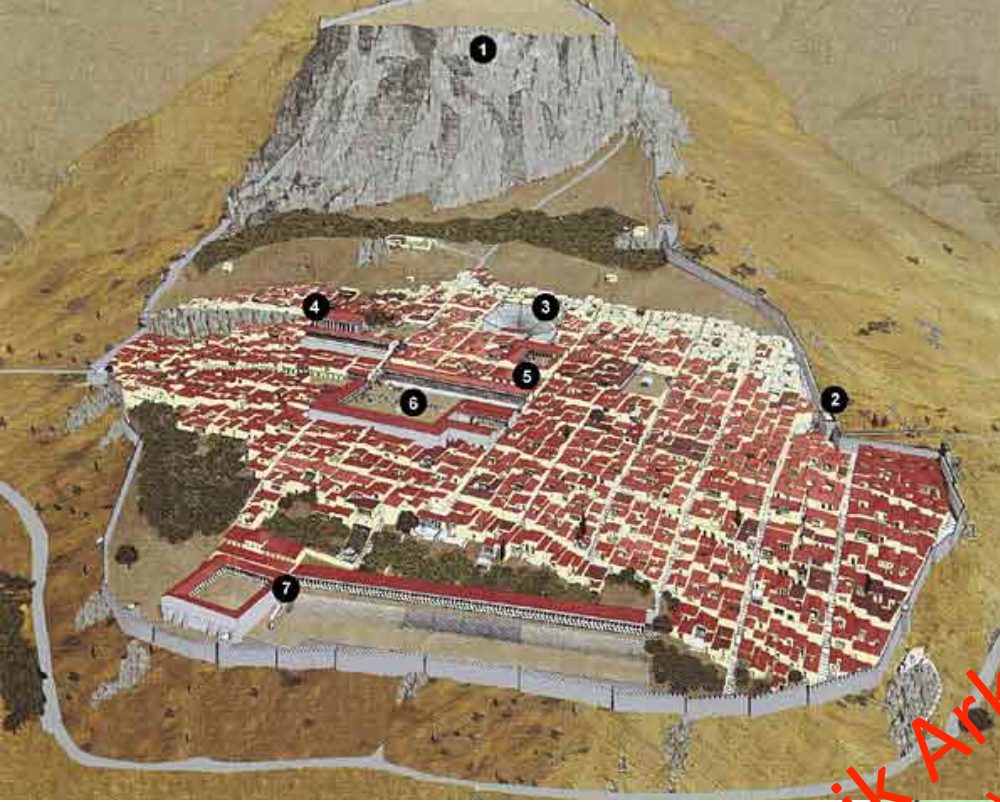
-İlk araştırmalar tapınak çevresinde ingilizler tarafından, 1765 ile 1868/69 yıllarında

-İlk kazılar yine ingilizlerce 1868/69 athena tapınağında ve sonrasında 1895'den 1899'a kadar alman arkeologlar Carl Humann, Theodor Wiegand ve Hans Schrader tarafından diğerkent çevresinde gerçekleştirilmiştir.

-Wolf Königs, Tiyatro restorasyon çalışmaları

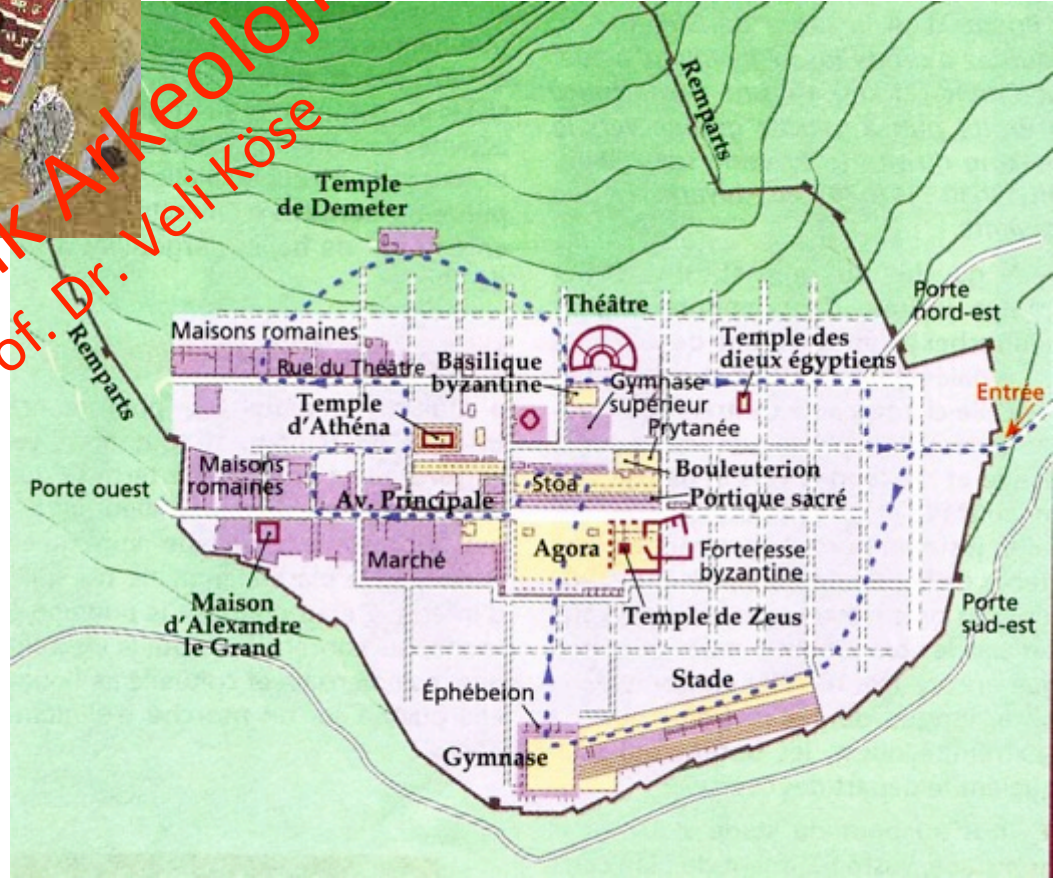
-Wolf Raeck, kent kazıları, agora ve çevresi sondajları

KLA 217 Klasik Arkeoloji Kazıları
Prof. Dr. Veli Köse

Priene:

Roma dönemi yapılarının azlığı Priene'nin hellenistik dönem görüntüsünü tüm açıklığıyla günümüze kalmasına en önemli etkindir. Bugünkü yeri kentin kurulduğu ilk arkaik yerleşmesi değildir. Bugünkü yerinde kent MÖ 4. YY'da yeniden kurulmuştu. Büyük İskender MÖ 334'de kente girdiğinde kent olasılıkla bir şantiye görünümündeydi.

KLA 217 Klasik Arkeoloji Kazıları
Prof. Dr. Veli Köse

Kent surları

MÖ 4. YY'dan 6 m yüksekliğindeki olan büyük bloklardan inşa edilmiş güçlü dörtgen kuleli **kent surları** terras sırtlarını takip etmektedir. Dört kapısı bulunur. En önemlisi bir iç avlusu olan **Kuzey** kapısıdır. Bu avlu içeri saldıran düşman ataklarına karşı gerekliydi.

Abb. 192 Nordwestlicher Eckturm (4. Jh. v. Chr.)
der Akropolisbefestigung von Süden

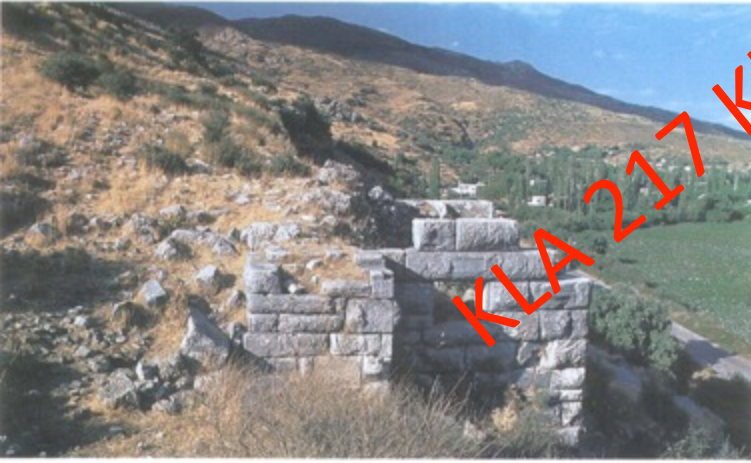

Abb. 31 Sog. Quellentor der Stadtmauer,
mittleres 4. Jh. v. Chr., von Süden

Abb. 190 Verteidigungsmauer im Osten der Akropolis (4. Jh. v. Chr.).
Rekonstruierte Innensicht

KLA 217 Klasik Arkeoloji Kazıları
Prof. Dr. Veli Köse

Kent Kapıları

Abb. 189 Verteidigungsmauer im Osten der Akropolis. Außenansicht von Südosten. Im Vordergrund Reste eines Turms mit Eingangstür

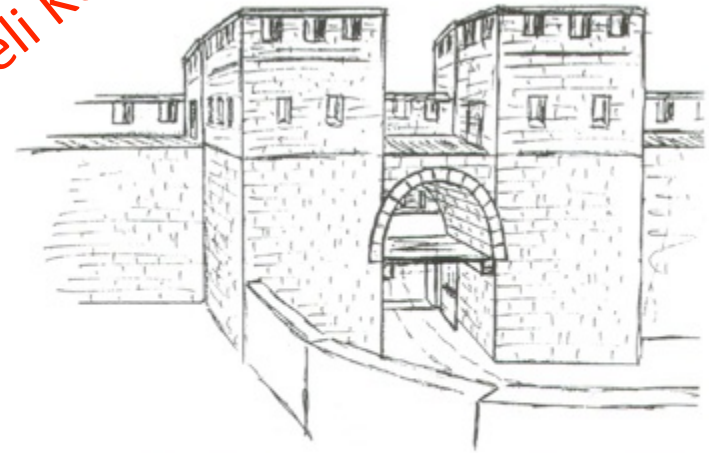
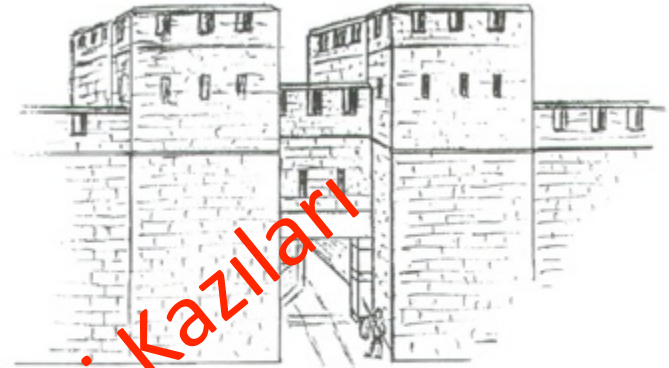

Abb. 32 Osttor der Stadtmauer. Rekonstruierte Ansichten von Osten (oben) und Westen (unten)

KLA 217 Klasik Arkeoloji Kazıları
Prof. Dr. Veli Köse

Athena Tapınağı

Ion düzeninde Peripteros planlı 11x6 sütünlu **Athena Tapınağı** hellenistik dönemin en önemli yapılarından biridir. Moussoleion'un mimarı Pytheos tarafından yapılmış ve MÖ 334'te Büyük İskender'ce kutsanmıştır. Batı tarafı MÖ 2. YY'da ve hatta augustus döneminde tamamıyla bitirilebilmişti. Bugün ayakta üç basamaklı alt yapısı ve sütünlerinin bazıları yeniden ayağa dikilmiştir. İki sütünu bulunan pronaos'tan yüksek bir kapıyla *cella*'ya girilir.

Abb. 95 Athena-Altar. Rekonstruierte Ansicht von Südosten

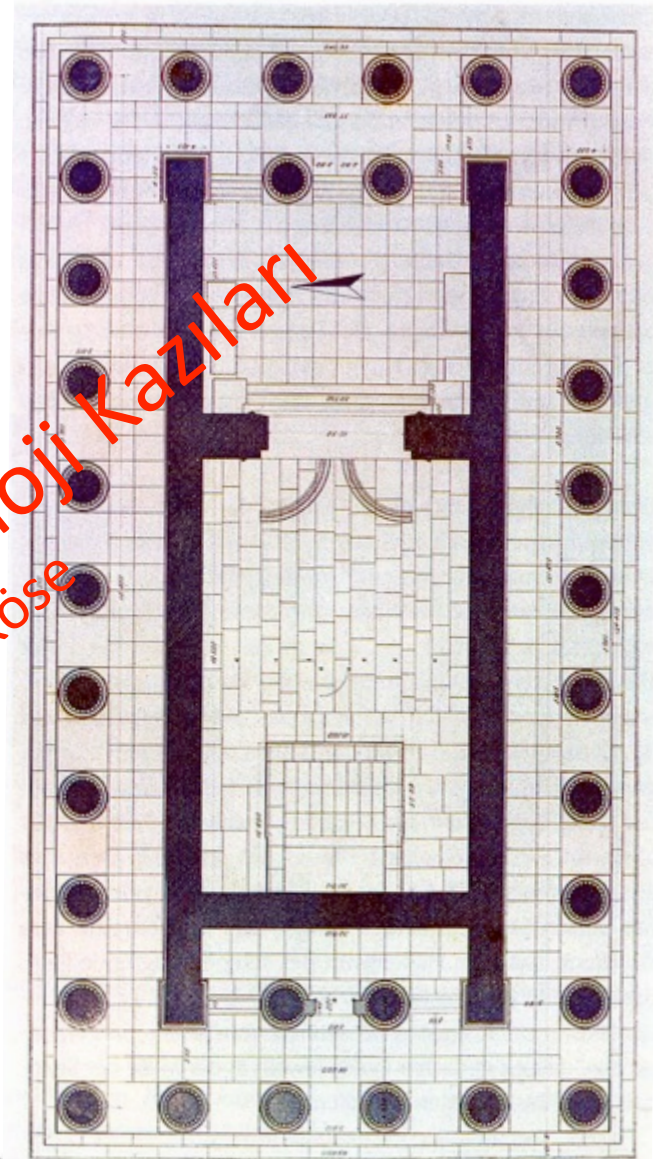

Abb. 98 Athena-Tempel. Grundriß

KLA 217 Klasik Arkeoloji Kazıları
Prof. Dr. Veli Köse

Athena Tapınagı

KLA 217 Klasik Arkeoloji Kazıları
Prof. Dr. Veli Köse

Athena Tapınağı

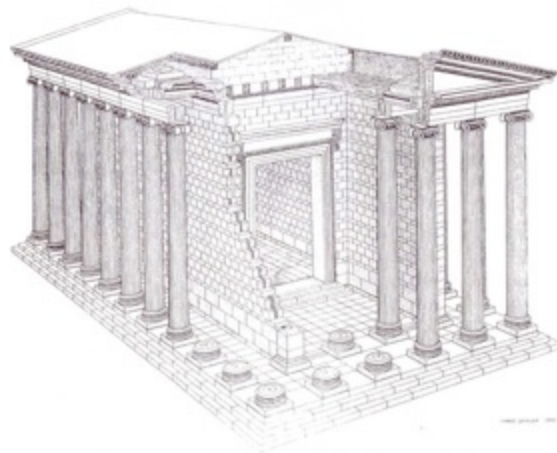
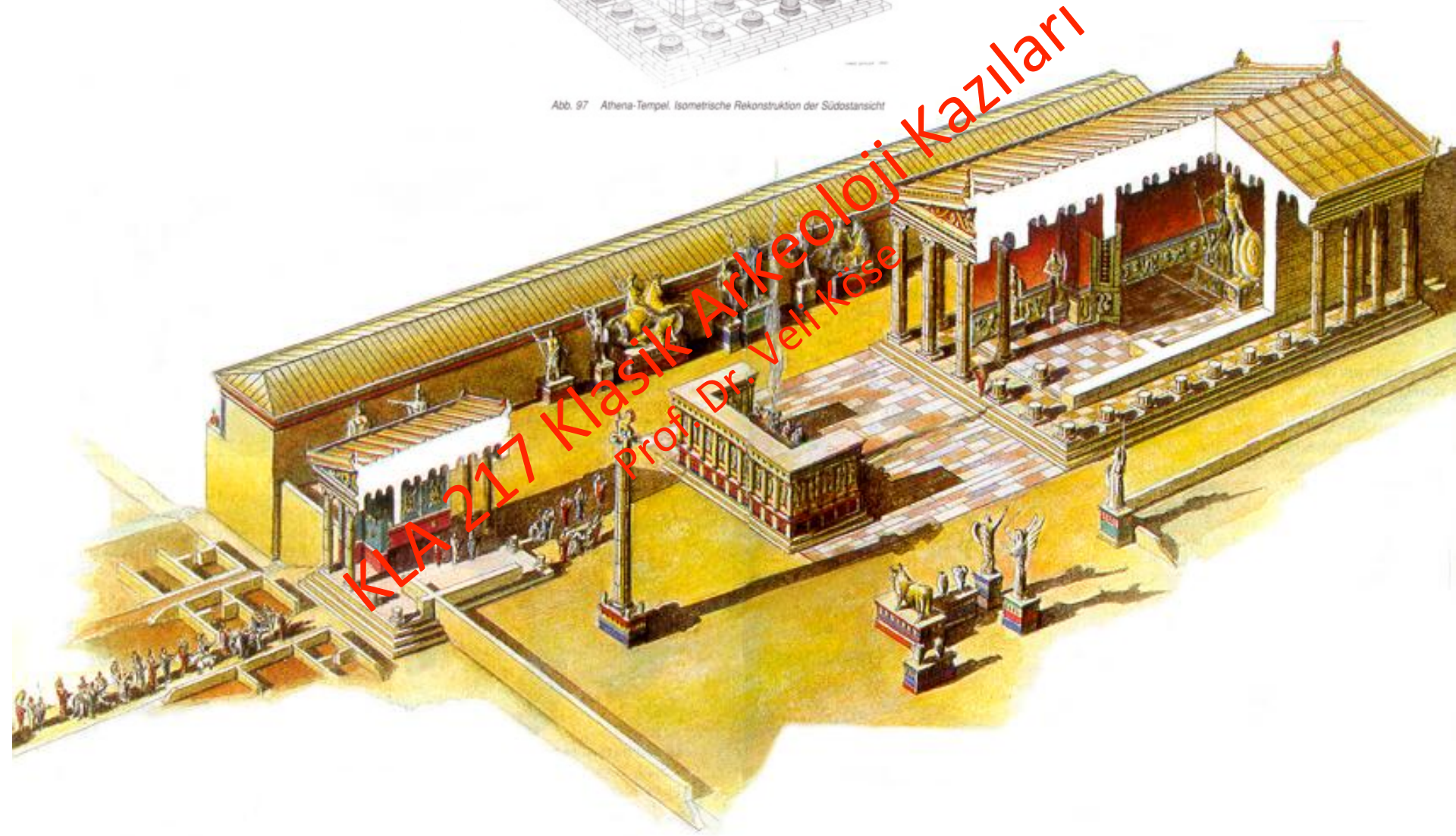
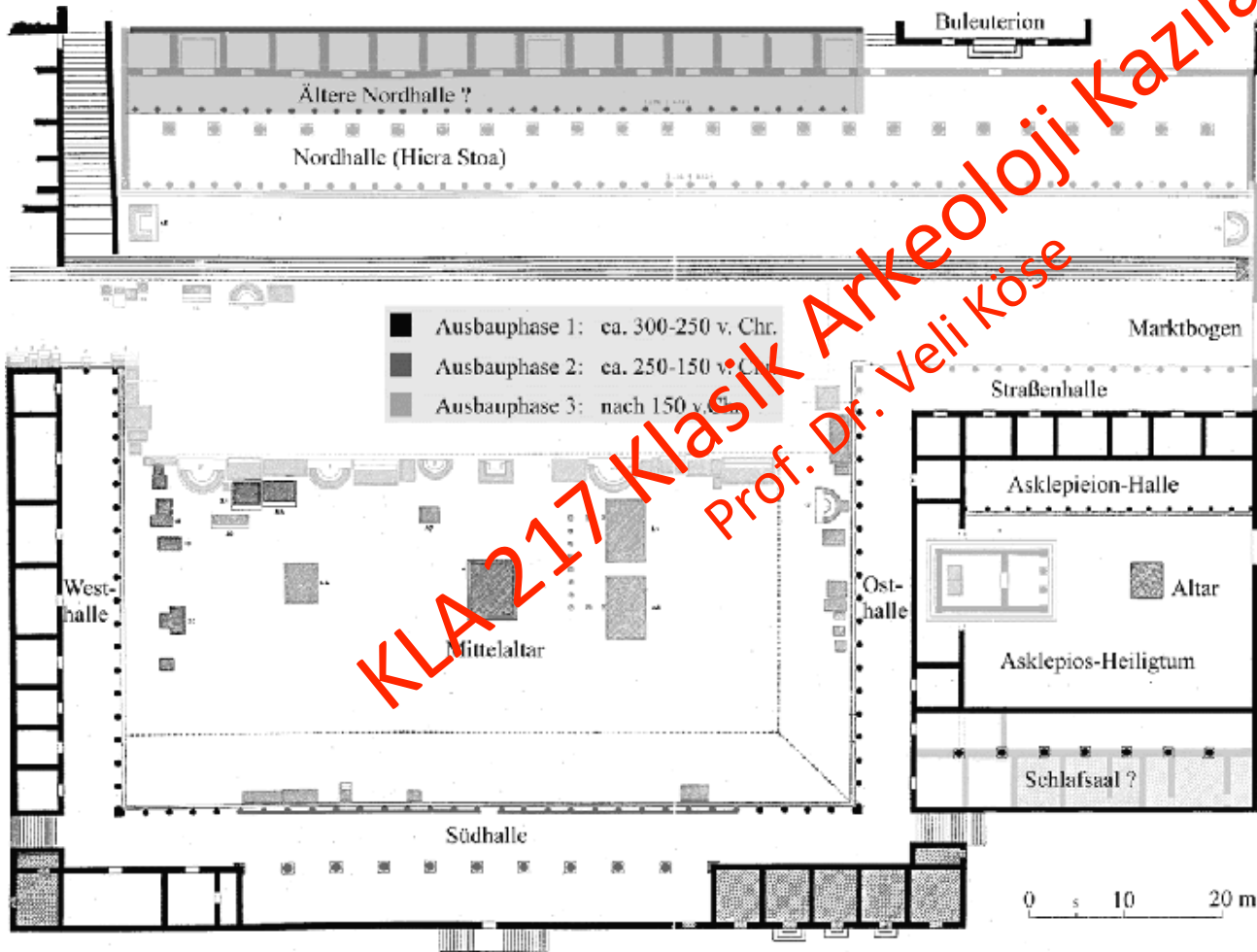

Abb. 97 Athena-Tempel. Isometrische Rekonstruktion der Südostansicht

Agora

75x35 m ölçülerindeki **Agora** MÖ 3. YY'dandır. Kent merkezinde bir teras üzerindedir. Kuzeyde kentin ana caddesi tarafından ikiye ayrılır. Güney, doğu ve batı yüzlerinde dor düzenli sütunlu bir galeri ile çevrilidir. Güneyde bu sütunlu galerinin arkasında kısmen dükkanlar bulunur. Bu dükkanlardan galerinin ortasına rastlayan yerde yer almaz. Burada galeri iki şiflidir ve ortasında 8 sütun vardır. Meydanda Hermes için bir Altar bulunur. Ayrıca oturma sırası şeklinde bir *Eksedra* ve çeşitli şeref anıtları bulunur. Agoranın batı kesiminde bir **gıda pazarı** yer almaktaydı.

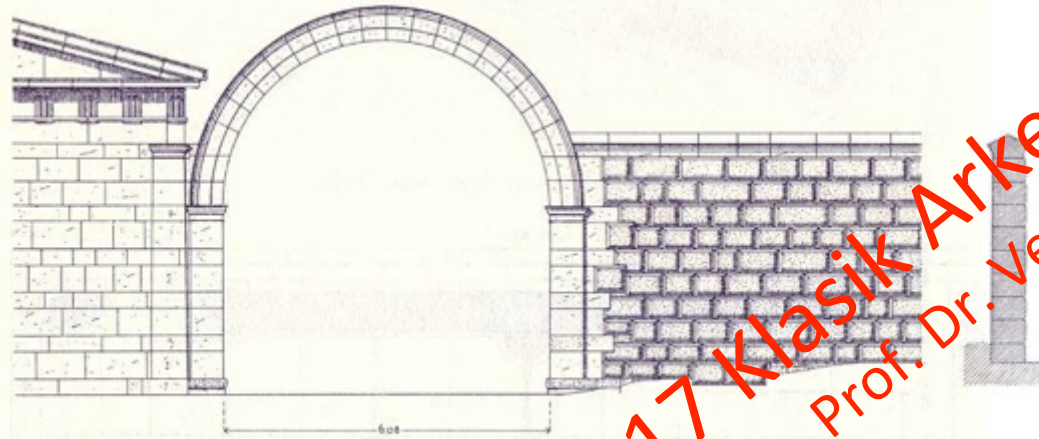

Abb. 70b Priene, Agorator

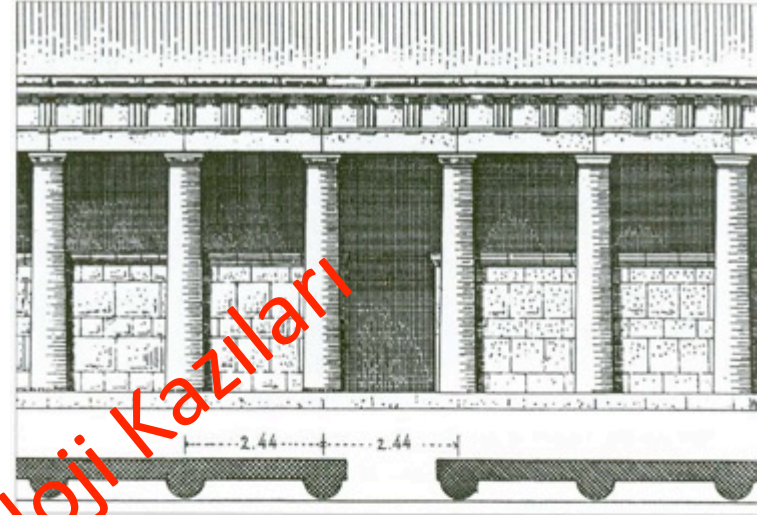

Abb. 62 Südhalle der Agora. Rekonstruierte Ansicht der mittleren Nordfront mit Wand zwischen den Säulen

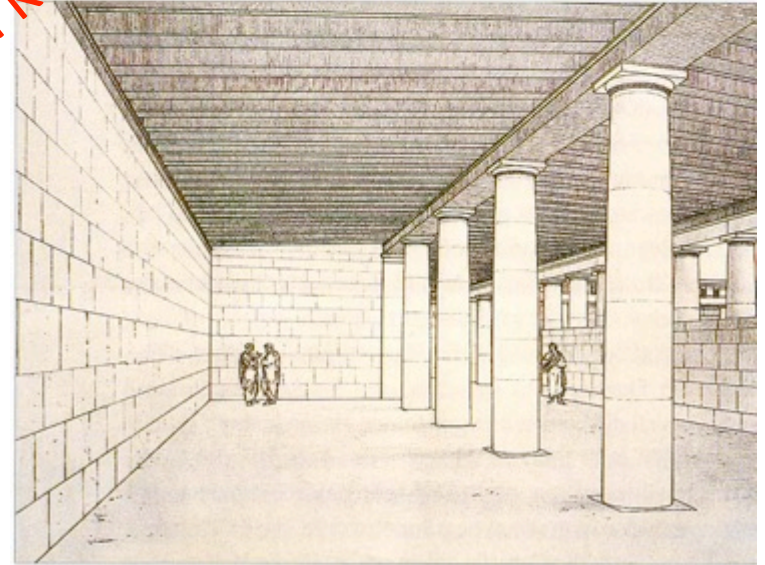
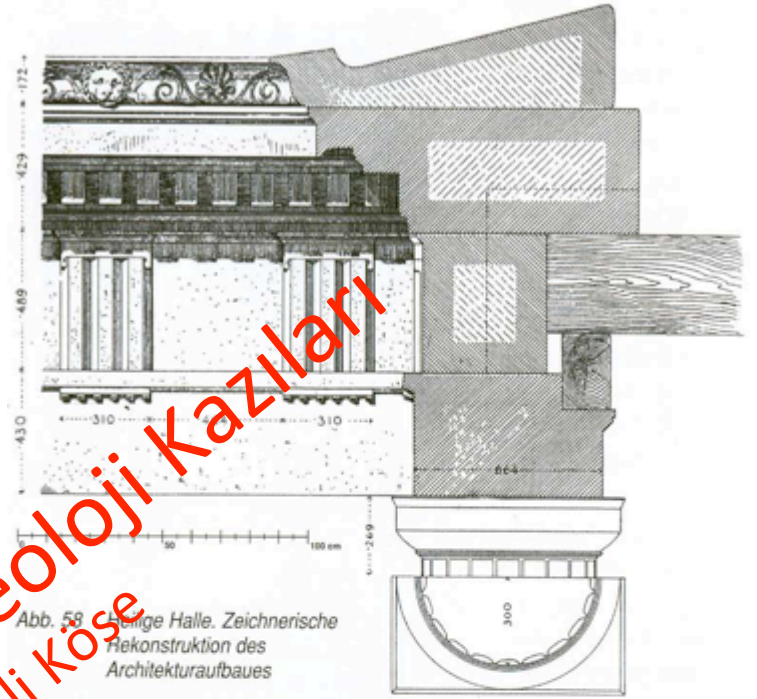
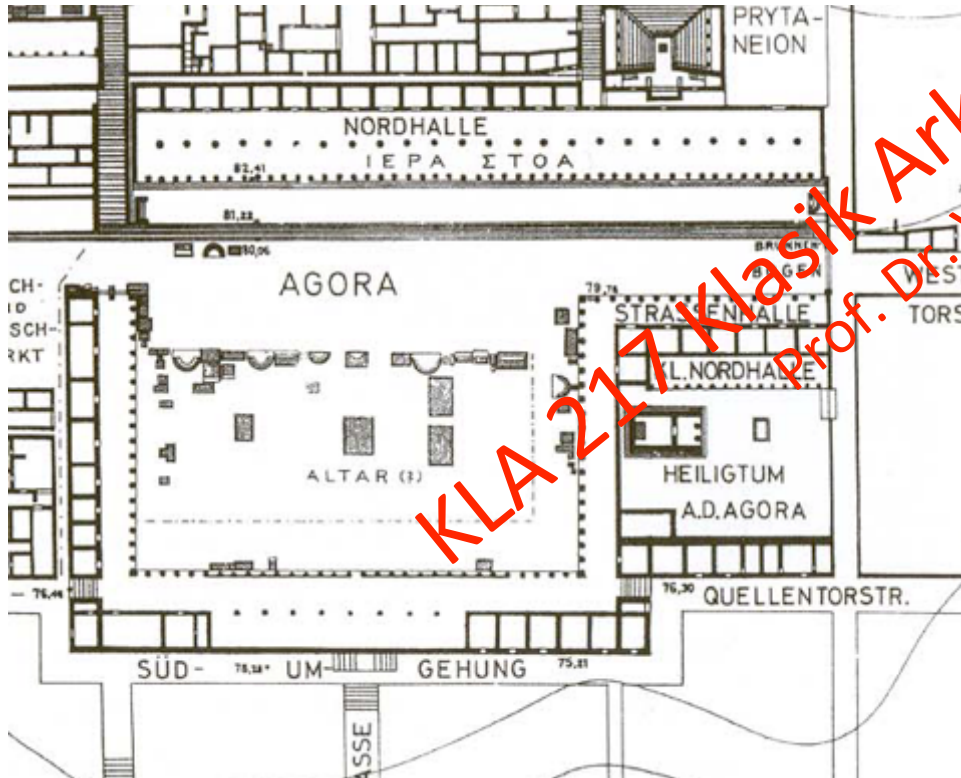

Abb. 63 Südhalle der Agora. Rekonstruierte Innenansicht von Osten

KLA 217 Klasik Arkeoloji Kazıları
Prof. Dr. Veli Köse

Kutsal Stoa

MÖ 2. YY'ın 2. Yarısında agoranın kuzeyinde Kapadokia kralları tarafından 112 m uzunluğunda muhteşem bir **Kutsal Stoa** inşa edilmiştir.

Bouleuterion

Stoanın doğu tarafında iyi korunagelmış **Bouleuterion** binası vardır. MÖ 150'e tarihli bina küçük 20x21 m ölçülerinde kareye yakın formudur, üç yüzünde merdiven şeklinde oturma yerleri bulunur.

Abb. 39 Buleuterion. Grundriß (1. Phase)

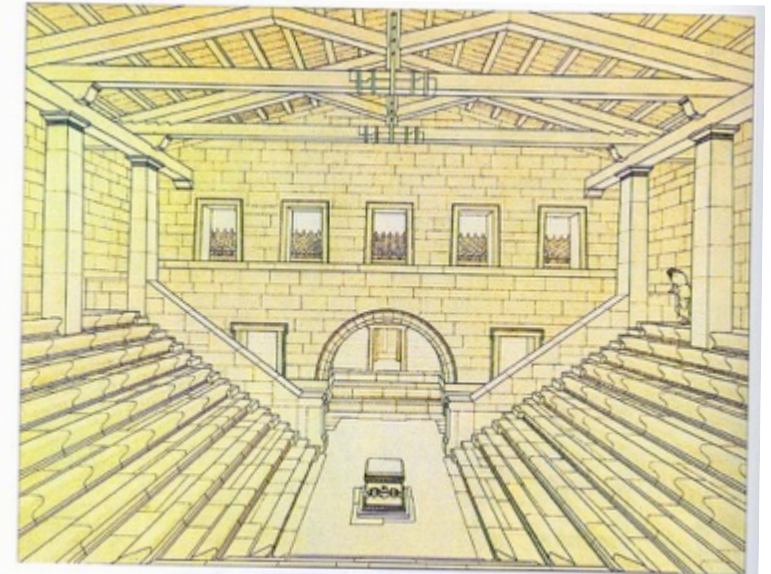

Abb. 40 Buleuterion. Rekonstruierte Innenansicht von Norden

KLA 217 Klasik Arkeoloji Kazıları
Prof. Dr. Veli Köse

Yukarı Gymnasion

Bouleuterion'un yukarısında kısmen korunagelmiş

Yukarı Gymnasion yer alır.

Orjinal yapısı MÖ 4.

YY'dandı *peristyl*'li bir avlu ve çevresindeki odalardan ibaretti. Kuzeyinde roma

döneminde bir hamam ve

peristyl'in batısına da bir kutsal alan eklenmiştir.

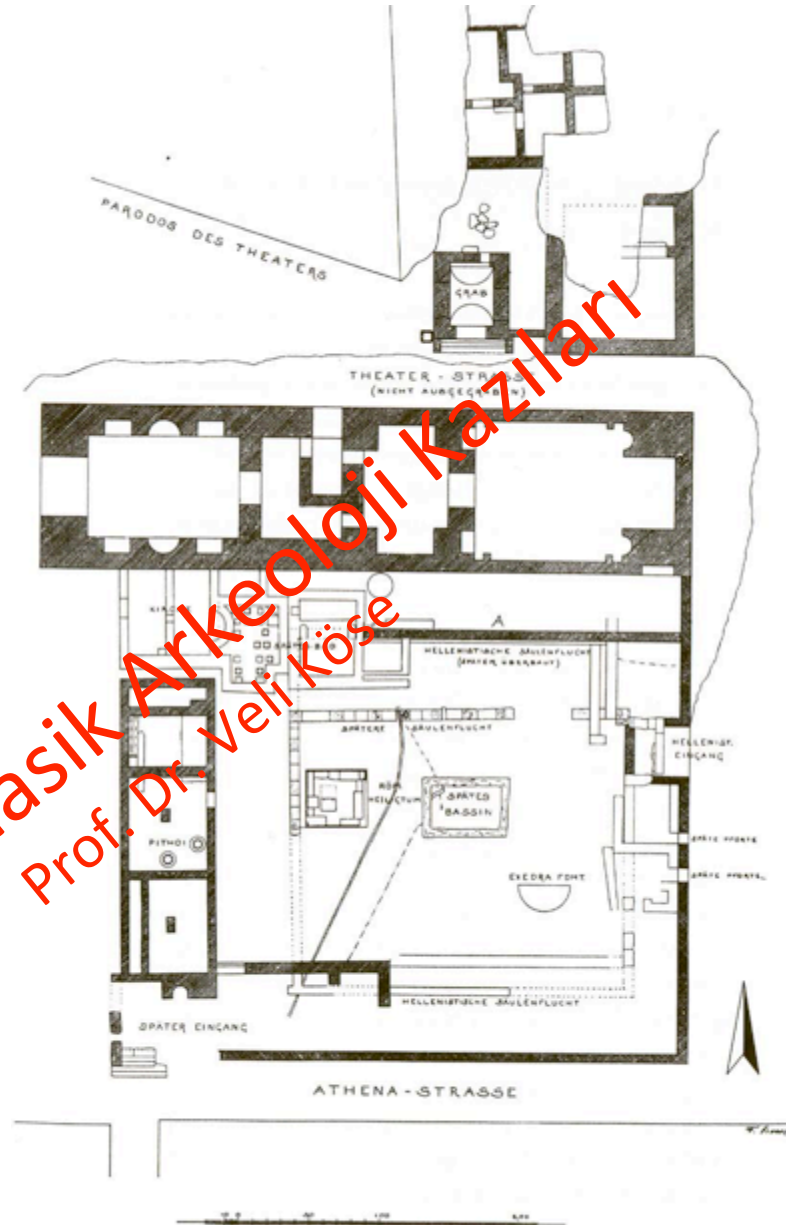

Abb. 160 Übersichtplan oberes Gymnasion, Thermen und Heroon

Tiyatro

Roma dönemindeki değişimine ramen **Tiyatro** Binası hellenistik karakterini korumuştur ve roma öncesi hellenistik örnek olarak en iyi korunmuş tiyatrolardan biridir. Hem MÖ 4. YY'ın 2. Yarısında ve hem de MÖ 130'dan sonra yapı faaliyetleri göstermektedir.

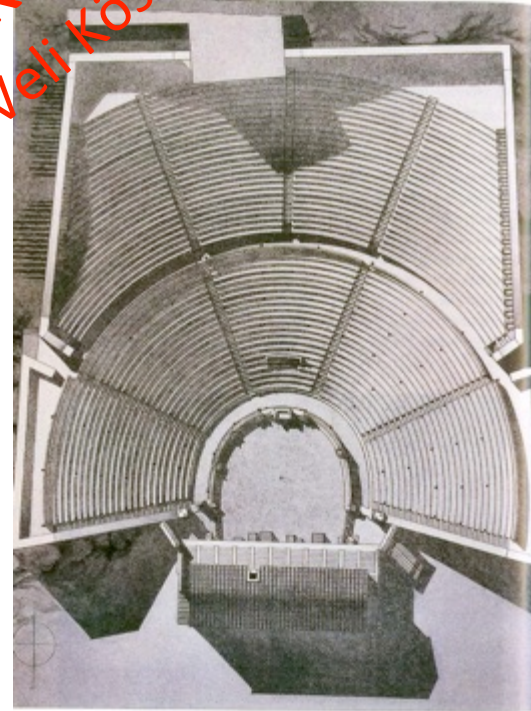

Abb. 146 Theater: Rekonstruierte Aufsicht

KLA 217 Klasik Arkeoloji Kazıları
Prof. Dr. Veli Köse

Bir başka erken hellenistik yapısı
**Demeter ve Persephone Kutsal
Alanı**'dır. Tepe yamacındaki bir teras
üzerinde 45x18 m ölçülerindeki
temenosa giriş doğudandı.

Abb. 134 Demeter-Heiligtum von Osten

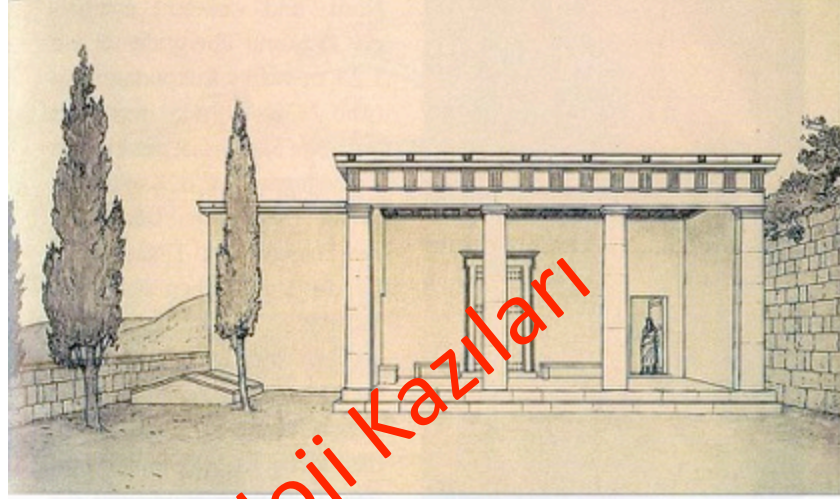

Abb. 137 Demeter-Tempel, Rekonstruierte Ansicht von Osten

Abb. 138 Demeter-Tempel, Kultpodium in der Nordwestecke der Cella mit Einarbeitungen für Weihgeschenke. Zustand vor 1934

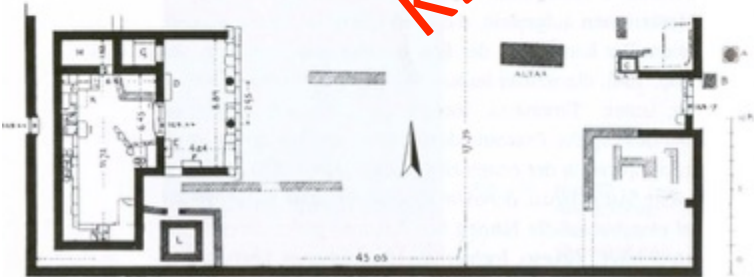

Abb. 135 Demeter-Heiligtum, Grundriß

KLA 217 Klasik Arkeoloji Kazıları
Prof. Dr. Veli Köse

Mısır tanrıları Kutsal Alanı

Tiyatro binasından biraz doğuya gidilince **Mısır Tanrıları Kutsal Alanı**'na ulaşılır.

Abb. 166 Heiligtum der ägyptischen Götter von Nordwesten. Zustand 1934

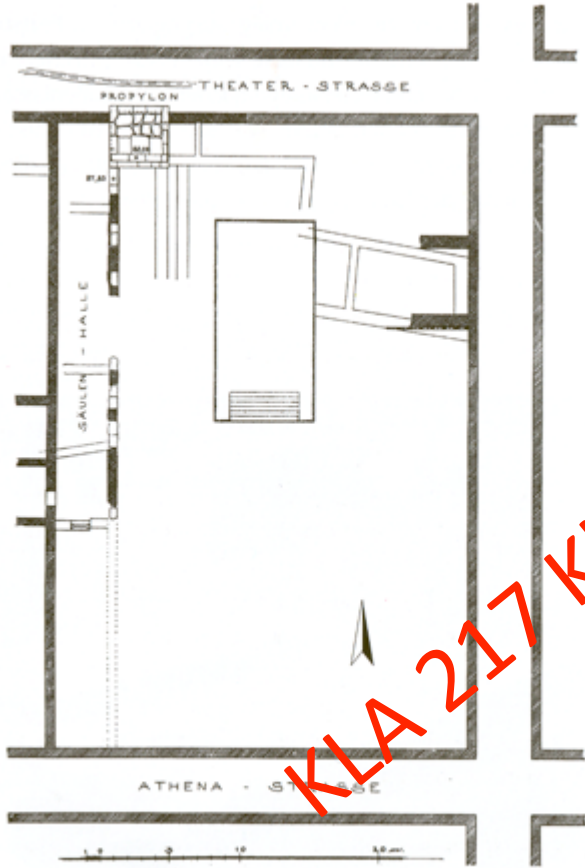

Abb. 166 Heiligtum der ägyptischen Götter. Grundriß

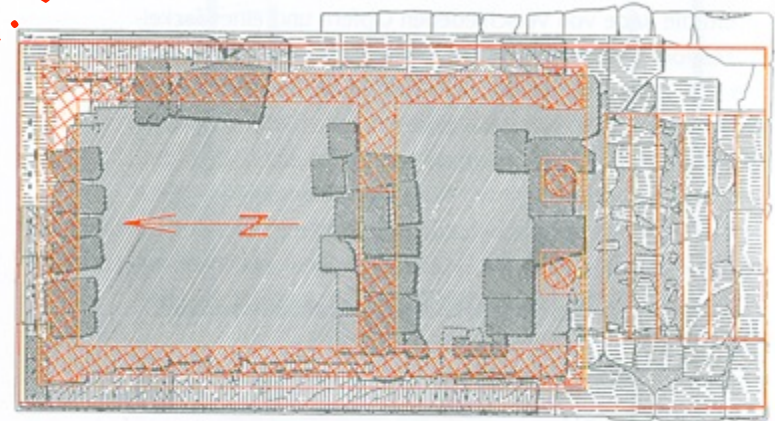

Abb. 168 Heiligtum der ägyptischen Götter. Steinplan des Podiums (schwarz) mit Grundrißvorschlag (rot)

KLA 217 Klasik Arkeoloji Kazıları
Prof. Dr. Veli Köse

Konutsal Alanlar

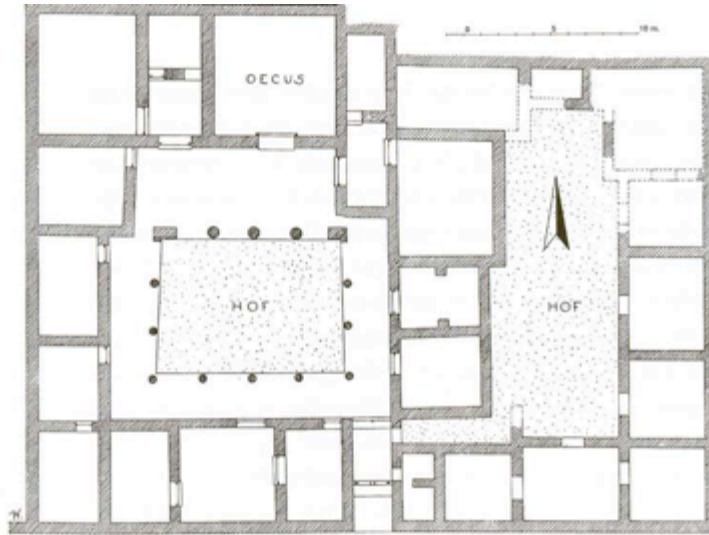

Abb. 128 Haus 33. Peristyl-Grundriß der 2. Phase

Abb. 129 Theater-Straße. Westlicher Teil vor Haus 33 von Westen

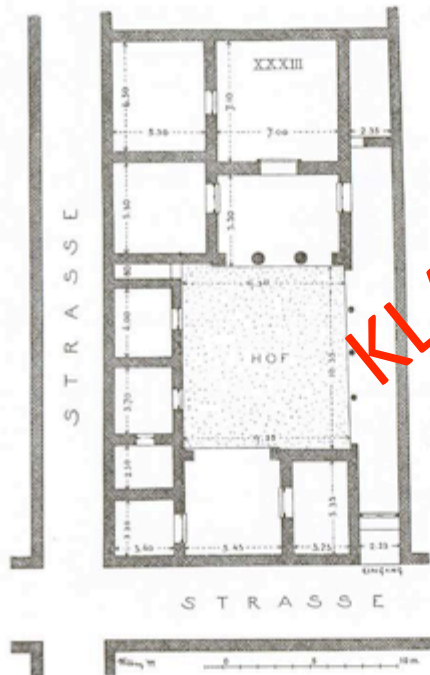
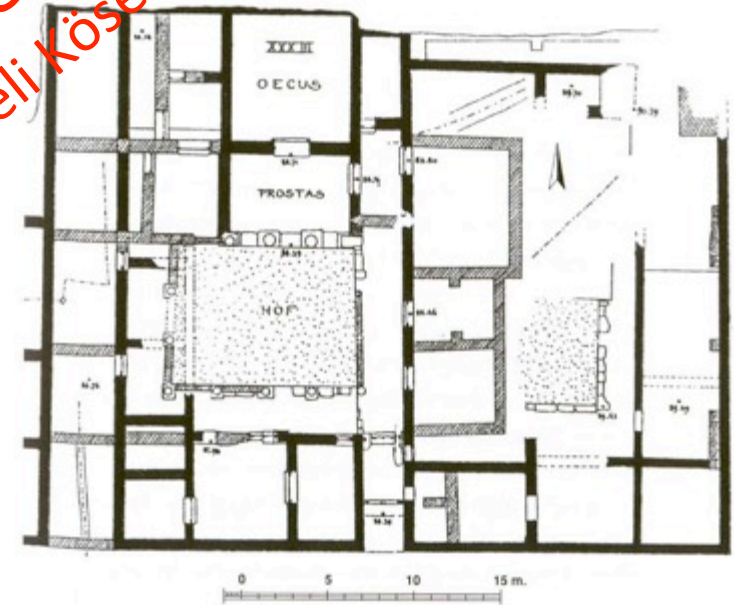

Abb. 129 Haus 33 West. Prostaion-Grundriß der 1. Phase

bb. 124 Haus 33. Grundriß mit Phase 1 (schwarz) und 2 (schraffiert)

KLA 217 Klasik Arkeoloji Kazıları
Prof. Dr. Veli Köse

Asağı Gymnasion

Priene'nin agoradan bir merdivenle inilen aşağı kesiminde **Aşağı Gymnasion** ve Stadion yapısı konumlanmıştır. Çok çok iyi koruna gelmiş aşağı Gymnasionun odaları *Palestra* işlevi gören bir peristyle çevresinde kümelenmişlerdir.

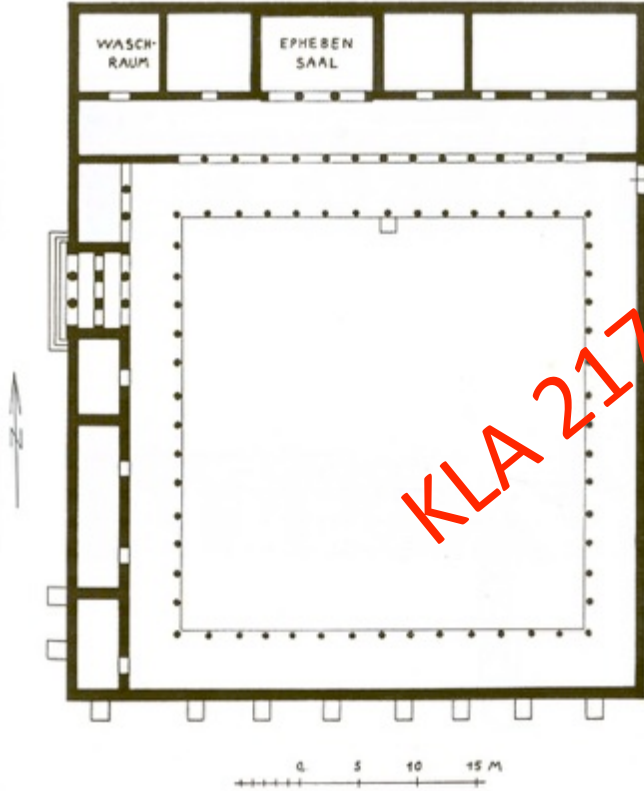

Abb. 176 Unteres Gymnasion. Grundriß

Abb. 178 Unteres Gymnasion. Architekturblock des Hauptgebäudes mit Rinderschädel-Girlandenfries und Zahnschnitt

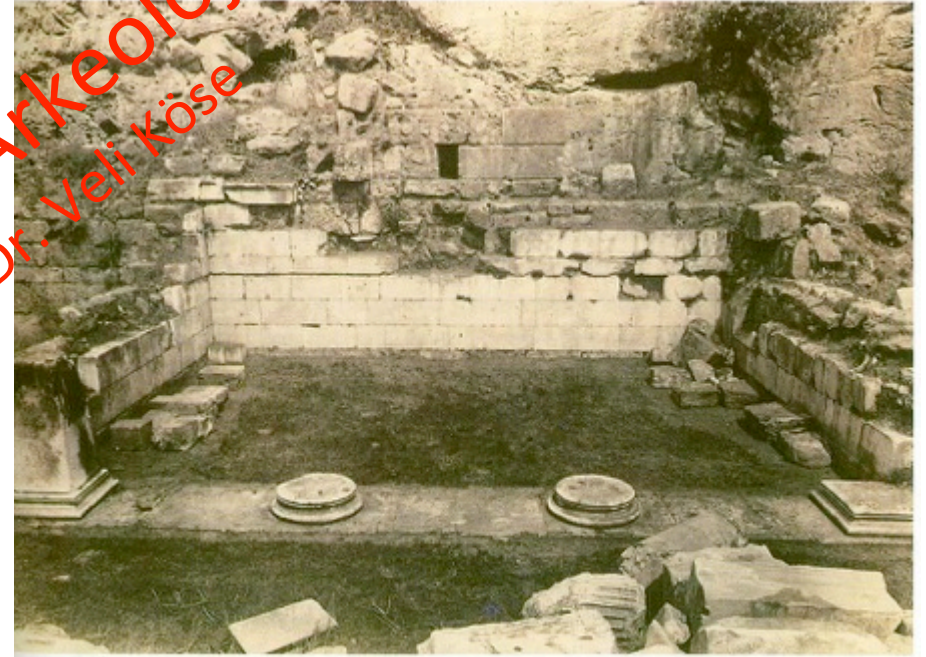

Abb. 179 Unteres Gymnasion. Ephebensaal von Süden. Zustand 1934

KLA 217 Klasik Arkeoloji Kazıları
Prof. Dr. Veli Köse

Stadion

Gymnasion'un Palestrasının kuzedoğu köşesinden bir ara girişle **Stadion**'a ulaşıldı. İlk olarak koşu bandının kuzey yüzünde yüksek ve uzun bir terasa varılırdı. Bu kısmen açık ve kısmen de seyirci gezintisi ve alıştırmalar için dor stoası ile kapalıydı. Koşu bandına bakan yamaçta seyirciler yerlerini alır, taştan basamak sadece orta kesimdedir. Koşu bandı bir Stadion uzunluğunda yani yaklaşık 190 m'dir.

Abb. 174 Ablauftr im Stadion von Nordosten. Zustand 1934

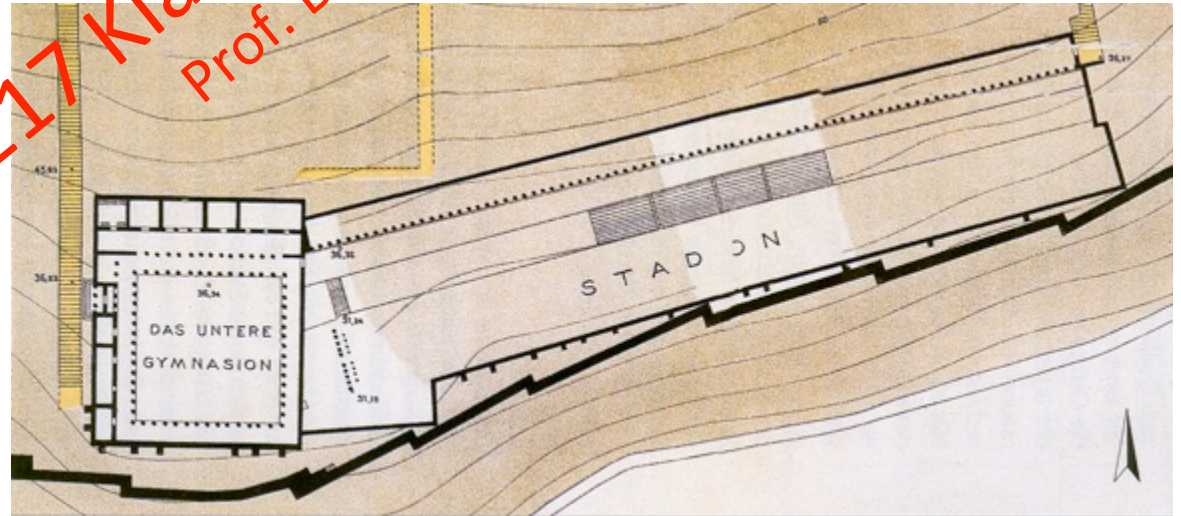

Abb. 172 Unteres Gymnasion und Stadion. Überblicksplan

KLA 217 Klasik Arkeoloji Kazıları
Prof. Dr. Veli Köse

Nekropoller

Priene **Nekropolü** MÖ 4. YY'dan MÖ 1. YY'a kadar zaman dilimine tarihlenen mezar ve gömü formları sunmuştur.

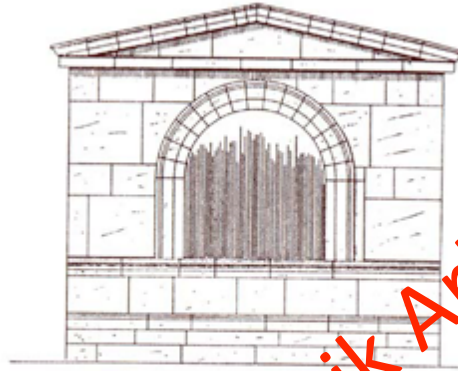
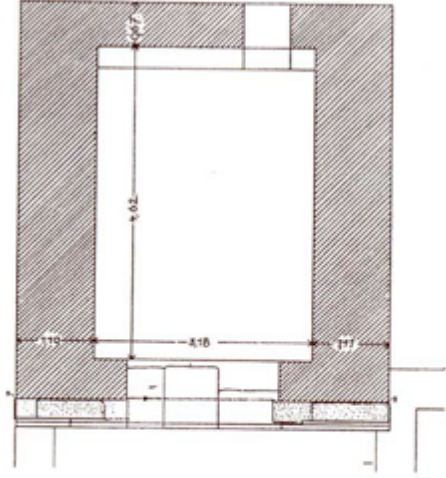

Abb. 158 Heroon. Grundriß und rekonstruierte Vorderansicht

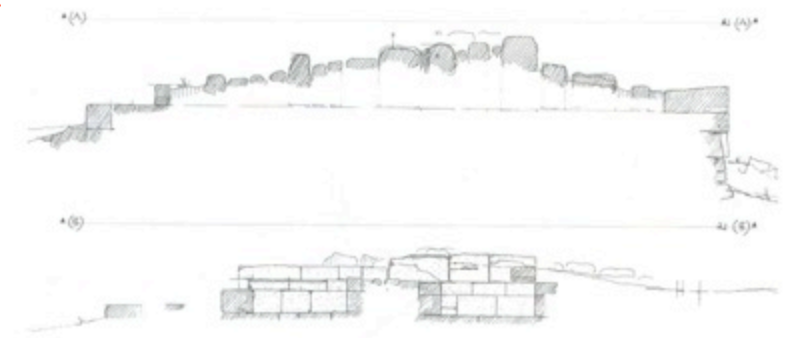

Abb. 26 Hellenistisches Gräberbund östlich der Stadt. Aufsicht und Schnitte

KLA 217 Klasik Arkeoloji Kazıları
Prof. Dr. Veli Köse

İlk klasik dönem türk kazıları

Ekrem Akurgal
- **Smyrna**

Arif Müfid Mansel ve Jale İnan
- **Perge**
- **Side**
- **Kremna, Boubon ve Lyrbe** (Jale İnan tarafından
kurtarma kazıları)

Baki Ögün
- **Kaunos**

Yusuf Boysal
- **Stratonikeia**

Ümit Serdaroğlu
- **Assos**

Cevdet Bayburtluoğlu
- **Erythrai**

KLA 217 Klasik Arkeoloji Kazıları
Prof. Dr. Veli Köse

Haluk Abbasoğlu, Perge
Çoşkun Özgünel, Smintheion
Ramazan Özgan, Knidos
Cevat Başaran, Kyzikos
Fahri Işık, Patara
Güven Bakır, Klazomenai
Tomris Bakır, Daskyleion
Orhan Bingöl, Magnesia am Maeander
Ahmet Tırpan, Lagina

.....

Antik kent kazıları

- Türkiye Kültür Envanterini ve tarihini yansıtan çalışmalar
- kontekst, tipoloji, kronoloji
 - mimari, keramik, küçük buluntu
 - katalog çalışmaları
-

KLASİK Arkeoloji Kazıları
Prof. Dr. Veli Köse

Smyrna (Akurgal,
Anadolu
Uygarlıkları,
292-303)

-MÖ 3000-300
-MÖ 650-545 yılları
arası parlak
dönemi
-MÖ 640-580 arası
Athena Tapınağı,
Aiol düzeninde,
-Çok odalı ev
tipinin en eski
örnekleri
Smyrna'da, iki
katlı, beş odalı, ön
avlulu çifte
megaron,

Perge (Akurgal 466-469)

Arif Müfid Mansel: 1946, 1953-1957,
1967-1975 arası

Jale İnan: bu tarihten sonra 1988'e
kadar, daha sonra Halun Abbasoğlu

-Perge Akropolis'indeki survey ve
kazılar Pergenin arkaik ve klasik
devirlerini ortaya koymuştur (Almanlar-
Martini tarafından)

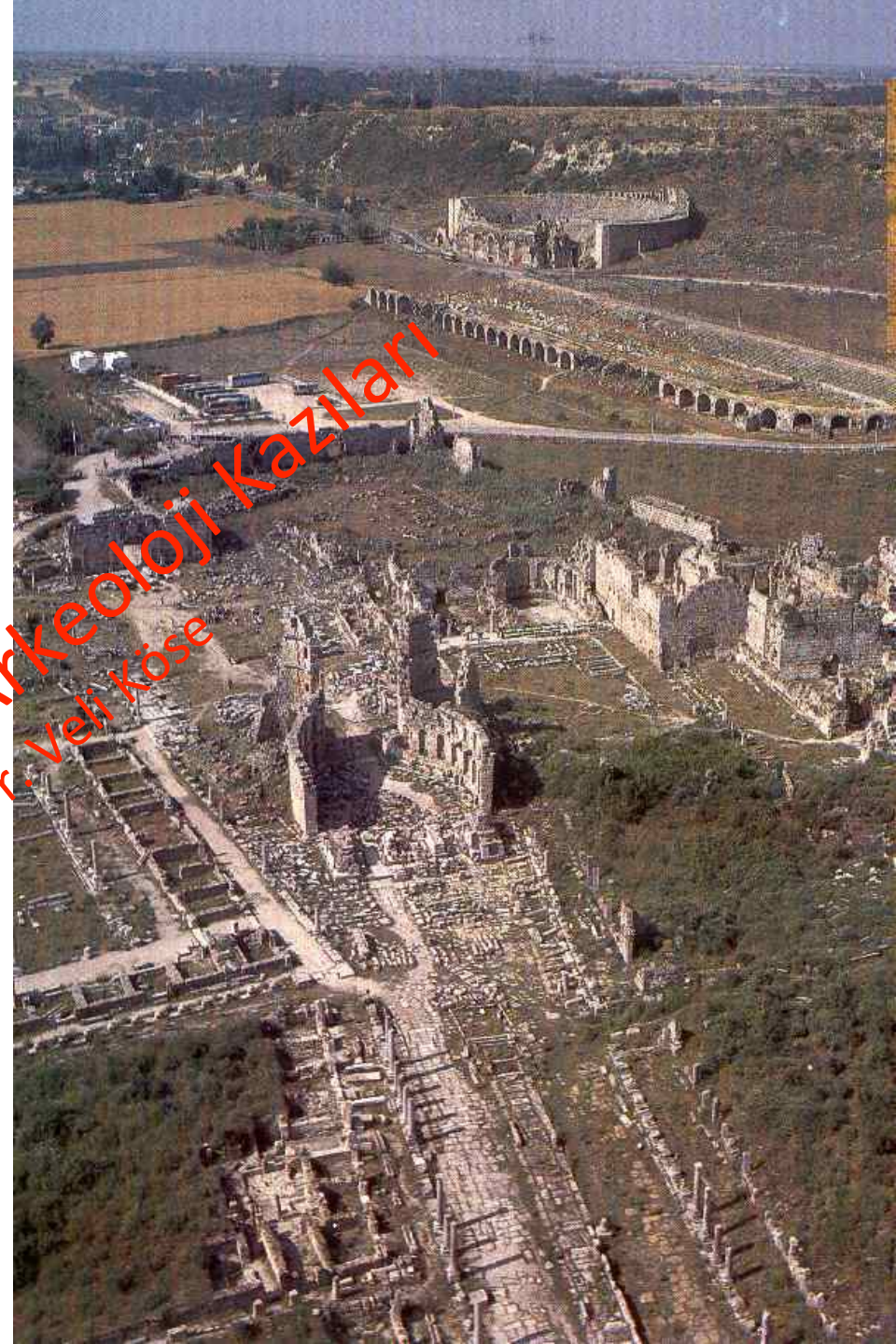
-Tiyatro, Stadion

-Hellenistik kuleler ve kent surları

-Hadrian dönemi oval avlu ve anıtsal
kapı

-Hamam ve sütunlu cadde kazıları

-Nekropol kazıları

Kaunos (Akurgal 410-411)

Baki Ögün: 1967'den beri daha sonra ve bugün
Cengiz Işık

- Tiyatro
- Apollon Tapınağı
- Tholos
- Banket binası
- hellenistik çeşme
- hellenistik stoa
- Roma hamamları
-

Stratonikeia
(Akurgal
486-487)

Yusuf Boysal:

-kent kapısı (MS
2. YY)

-Gymnasion (MÖ
200)

-Bouleuterion

-Tiyatro ve
tapınak

kompleksi,
augustus dönemi:

Tapınak 6x9

sütunlu ion

düzeninde,

peripteros planlı

Bilal Söğüt

Assos

Ümit Serdaroğlu
Nurettin Aslan

MÖ 530'lara tarihlenen Athena tapınağı, dor düzeninde,
andezitten yapılmış,
-Market binası
-Stoa

KLA 217 Klasik Arkeoloji Kazıları
Prof. Dr. Veli Köse

Erythrai (Akurgal 318-322)

Hakkı Gültekin ve Cevdet Bayburtluoğlu: 1964'den itibaren, 1982'ye kadar

Ayşegöl Akalın

- Erythrai Athena Tapınağı MÖ 7. YY ikinci yarısında inşa edilmiş ve 530'da tekrar yenilenmiş
- Hellenistik villalar, MÖ 2. YY
- arkaik terrakotta heykelcikler

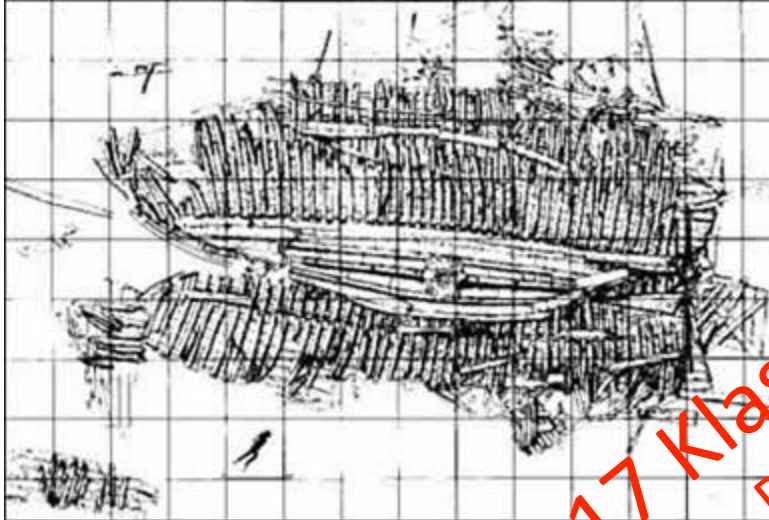
-SU ALTI ARKEOLOJİSİ

-Su altında eserler daha iyi korunur gelir.

KLA 217 Klasik Arkeoloji Kazıları
Prof. Dr. Veli Köse

Su altı Arkeolojisi

-Red Bay

KLA 217 Klasik Arkeoloji Kazıları
Prof. Dr. Veli Köse

- Goerge Bass
 - Yassıada
 - Gelidonya Burnu
 - Uluburun

- Oğuz Alpözen
 - Bodrum Müzesi, sualtı kazılarında çıkarılan eserler
 - Siyahi çocuk
 - Pelerinli kadın

Açılan Sualtı Arkeoloji Merkez ve Enstitüleri

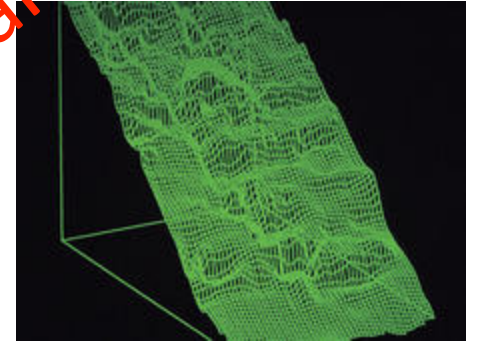
- Konya Selçuk Üniversitesi Arkeoloji Bölümü
- Ankara DTCF Arkeoloji Araştırmaları Merkezi, Limantepe kazıları
- Uludağ Üniversitesi Arkeoloji Bölümü

KLA 217 Klasik Arkeoloji Kazıları
Prof. Dr. Velin Köse

Su altı Arkeolojisi

-Uluburun:

http://www.inadiscover.com/projects/all/southern_europe_mediterranean_aegean/uluburun_turkey/report/

KLA 217 Klasik Arkeoloji Kazıları
Prof. Dr. Veli Köse

Su altı Arkeolojisi

-Uluburun:

http://www.inadiscover.com/projects/all/southern_europe_mediterranean_aegean/uluburun_turkey/report/

KLA 217 Klasik Arkeoloji Kazıları
Prof. Dr. Veli Köse

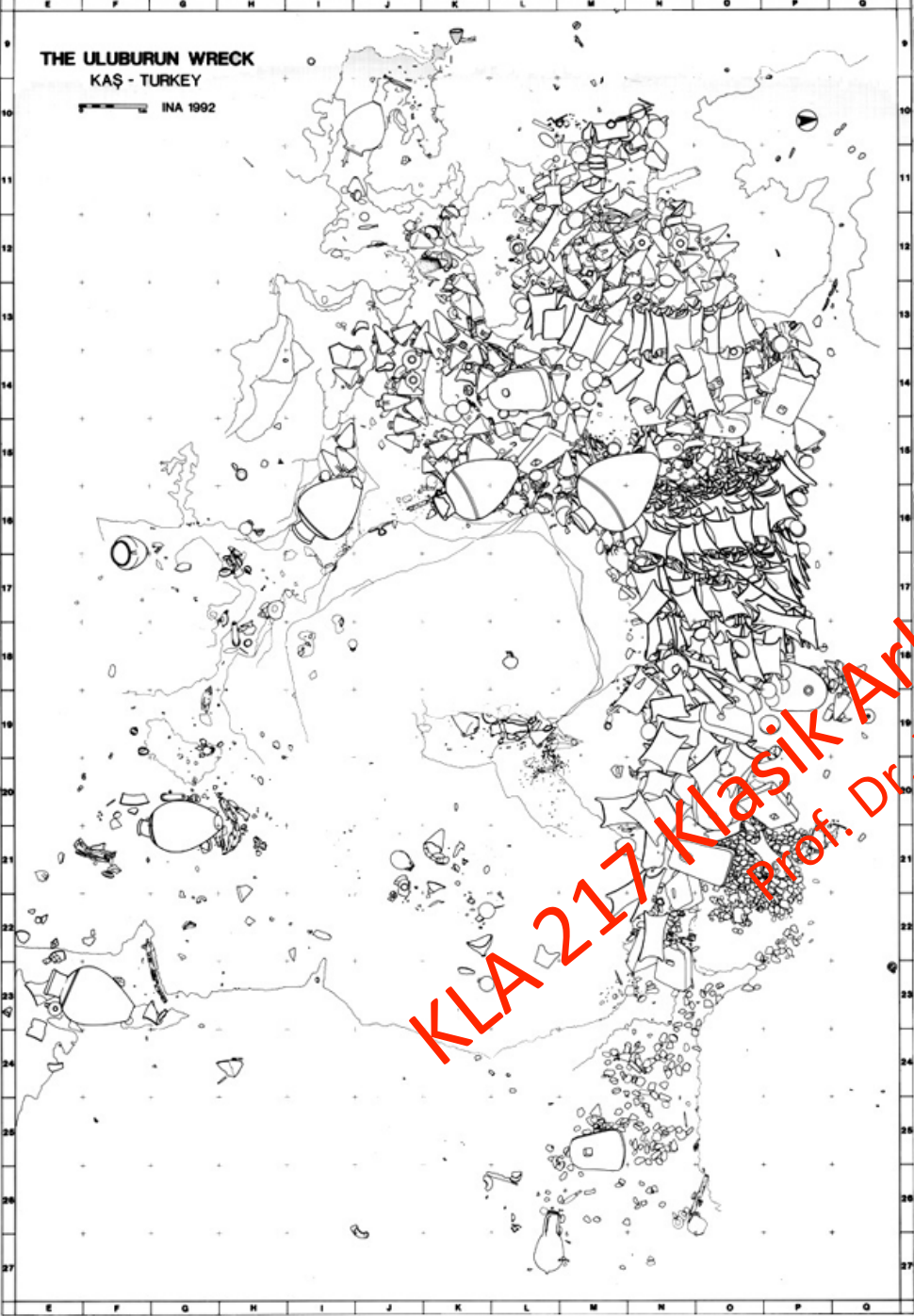

KLA 217 Klasik Arkeoloji Kazıları
Prof. Dr. Veli Köse

THE ULUBURUN WRECK
KAŞ - TURKEY

INA 1992

KLA 217 Klasik Arkeoloji Kazıları
Prof. Dr. Veli Köse